

◆ N ə s r

Xanım AYDIN

SƏNDƏN SONRA

◆ Hekayə

Qatar zaman sürətiylə irəliləsə də, xatirələr həmişəyə qalır; tunellər arası stansiyalar kimi işıqlı, havalı, dopdolu. Köhnəməyib. Nə qədər təmir olunub yenilənsə də, müasir bərbəzək vurulsa da, dəyişmir...

"İçərişəhər" stansiyası... Ağacların səmaya uçan budaqları ilə çətirlənmiş Axundov bağı. Zaman hansı zamandı burda? Yavaş-yavaş addımlayıram. Payızın hüznü yarpaqlara yansıyıb, xəzəl ayaqlarımın altında xışıldayır. Narın yağan yağış da göydən xatirələri endirir. Qədir Rüstəmovun qulaqlıqda səsi gəlir: "Neyçün gəlməz, neyçün gəlməz?.." Qərībədir. Heç kimi gözləmirəm, mənə də gözləyən yoxdur. Bu mahnını niyə belə kövrək-kövrək dinləyib, burnumu çəkirim? Bir himn bəndəm ki, gölməçələrdə halqalanan yağış damcılarında qarışdıram göz yaşımı. Təkəm, heç vaxt olmadığım qədər təkəm, ruhən təkəm, içəridən təkəm. Nə itirənim, nə axtaranım var. Evdən çıxanda güzgüyə boylandım, daha "gözəlsən" demədi mənə bu səhər. Acığımdan yas evində olan kimi, güzgünün üstünə ağ sərdim. Görmək istəmirəm bu qadını! Bu mən deyiləm. Ayaqqabımı dabanımla əzə-əzə ayağıma keçirib qaçaraq evdən çıxdım; bircə o qadını görməyim! Qapının kilidini bağladım, ya bağlamadım? Yadıma sala bilmirəm. Hər nə isə. Nəyim var ki? Evim dörd divardı, bir də köhnə xatirələr. Nənəm demişkən, quru məsciddir. Oğurlasınlar o xatirələri, onsuz da mənə acı verir. Ürəyimə dərd olan qubar-qubar xatirələrdi onlar. Söz-söz, cümlə-cümlə əzbərlədiyim, kibritin son nöqtəsinə kimi alovlanıb barmaqlarımın ucunu yandırdığı, amma yandıra bilmədiyim xatirələr. O qədər dəyərsizdirlər ki səndən sonra. Hardan yadıma düşdün?..

Kafeyə gəlmişəm. Kapuçino sifariş verib pəncərənin yanındakı masanın arxasında otururam. Bir-iki qurtum alıb, başımı pəncərəyə söykəyib baxıram. Işıqların altında adamlar harasa gedirlər. Kimi iti addımlarla, kimi asta addımlarla. Kimi hündürdabanda, kimi krasovkada, kimi də... eh nə fərqi var? Hamının gedən yeri var. Hamının tələsdiyi var. Elə bil hamı

xoşbəxtdir məndən başqa. Hamı! Hmm... Əgər özündən başqa hamını xoşbəxt görürsənsə, deməli, bədbəxtsən, deməli, kədərlisən. Çünki adam özü xoşbəxt olanda ətrafındakıların necə olduğuna fikir vermir. O hayda olmur. Kimsə kədərini danışanda, qulaq asmır. Elə yola verir. Çünki içində ab-hava başqadı. Çünki başı qarışır öz xoşbəxtliyinə. Eynən Çexovun "Qüسسə"si kimi. Baxıram. Adamlar harasa gedir. Kimi çətirli, kimi çətirsiz. Kimi əlləri ciblərində. Kimi əlində telefon, üzündə təbəssüm, yaza-yaza. Darıxıram. Hər iki üzde yağış yağır. Ruhumda nə baş verdiyini bilmirəm. Səndən ötrü burnumun ucu göynəyir. Birdən duruxuram. Qəribə ifadədir əslində. Niyə belə deyirik ki görəsən. İndiyə qədər bu haqda düşünməmişdim heç. Bəlkə də indiyə qədər belə möhkəm darıxdığım olmamışdı. Nə bilim. Dəyişmişəm səndən sonra. Başımı pəncərədən çəkirəm. Ağ fincanda ürək-ürək köpüklü kapuçinomu qoxlayıram. Qəflətən ağılıma "filankəs burnundan o tərəfi görmür" ifadəsi gəlir. Yenə də pəncərəyə söykəlib düşünürəm. Burnundan o tərəfi görmür, yeni ən azını, ən yaxın məsafədəkini görür. Burun axı gözə ən yaxın məsafədədi. Hmm. Deməli, göz istədiyini görməyəndə birinci gözə ən yaxın olanı – burun hiss edir, burun göynəyir. Yəqin elə ordan doğub bu ifadə də. Bəlkə də yox. Nə bilim. Bunu da bilmirəm. Amma səndən ötrü burnumun ucu göynəyir. Eh, sən. Heç bilirsən ayrılıq nədi? Mən bilərəm səndən sonra. Gözündə hər şey ölür. Rəngbərəng kəpənəklər məhv olur əvvəlcə, sonra çiçəklər solur, sonra günəş sönür gözündə, sonra içindəki uşaq qəfil böyüyür, qocalır, üzünü qibleyə tutur, əlini, gözünü bu dünyadan çəkmək istəməsə də ölür, içindəki şair ölür, rəssam ölür, memar ölür, cümlələr ölür... Gördüyün, bildiyin, sevdiyini hər şey məhv olur. Zəlzələ sonrası viranəlik kimi, müharibə sonrası dağınıqlıq kimi, yurdsuzluq kimi; köçkünlük, sürgünlük kimidi ayrılıq. Arazın o tayı-bu tayı kimidi ayrılıq. Tikanlı məftillər kimidi ayrılıq. O qoxuda, o dadda, o təmasdadı ayrılıq...

Kafeteriyada bir xeyli adam var. Bir az da səs-küylüdü. Hamı nədən-sə danışır, gülür, ofisiəntlar da ora-bura qaçırırlar. Pəncərəyə nəfəsimi üfürürəm. Adının baş hərfini yazmaq istəyirəm. İşarə barmağımı pəncərəyə tuturam. Sonra da eləcə əlimi şüşəyə söykəyib gözlərimi yumuram. Üşüdüm elə bil nəsə. Əlimi pəncərədən çəkib bir-birinə sürtürəm. Telefonumu açıb baxıram. Sosial şəbəkələr yeni alovlanan müharibədən yazır. Səndən ötrü narahat oluram. Müharibə ağrılarını bilərəm. Hansı anda ruhunun hansı nöqtəsindən hansı sızıltının keçdiyini də bilərəm. Bu ağrıların ağırlığını da bilərəm ürəyinə. Ürəyindən muğayət ol. Hər şey bitəcək. Hər şey bitir tez, ya gec. Kimi üçün vaxtında, kimi üçün vaxtsız. Müharibə də sevgi kimi özündən sonra izlər qoyur. Kimi qalib olur, kimi məğlub. Yaxana – ürəyinin üstünə bir "qalib medalı" da taxılmalıdır məndən sonra... Yenə də əsəbiləşirəm, hirsle kapuçinomu qurtumlayıram. Yenə də gəlib-keçənlərə baxıram. Mən axı səndən ötrü niyə narahat olmalıyam? Olmuram, olmayacam da. İstəmirəm. Nə ağrın var, nə səni incidir – mənə nə? Məni incidəndə sən heç narahat olmadın. Mən də oturub səni incidən şeyləri düşünürəm. Lənət olsun sənə olan... Nəysə. Dərindən nəfəs alıram. Yenə də pəncərənin hər iki üzündə yağış yağır.

Eyni vaxtda telefonuma əlli yerdən mesaj gəlir. Heç biri də səndən deyil. Yenə qarmaqarışığam. Bilmirəm ki, səndən ötrü darıxıram, yoxsa sənə hirsliyəm, yoxsa boğmaq istəyirəm səni, yoxsa sarılmaq, yoxsa elə yaddaşımda Ctrl+A+Delete etmək istəyirəm. Nə bilim. Mənə heç vaxt əlimi buraxmayacağını demişdin. Elə rahat buraxdın ki. Elə rahat getdin ki. Elə rahat susdun ki. Mənə səni sevməyi elə rahat tərgitdin ki. Hamısı cəhənnəm, əlimi elə buraxdın ki. Bəlkə də məni ən çox öldürən bu oldu. Bilirsən, atamla bircə fotumuz var. Cəmi bircə dənə. Oturub, mən də dizinin üstündə dayanmışam. O da əlimdən tutub. Bircə yaşım var orda. Elə əmin dayanmışam. Elə qürurlu, elə arxayın dayanmışam ki. Bilirsən niyə? Ona görə ki, əlimdən tutmuşdu, bilirdim ki, yıxılmayacam. Bilirdim! Amma getdi, Allah onu yanına çox tez apardı. Böyüdükcə o şəkklə baxırdım, ağlayırdım, həmişə də deyirdim ki, axı niyə əlimi buraxdın. O şəkklə tez-tez profilimdə paylaşmış altından da elə bunu yazırdım: "Kaş ki, əlimi buraxmaydın..." Əl buraxmaq mənim üçün hər ağrıdan ağır idi, əzizim. Sənin qırdığın kimi heç kim məni qırmadı. Dağıtmadı. Özüm öz qəlpələrimi gəzdiyimiz küçələrdən bir-bir topladım. Yeni mən yaratdım səndən sonra.

Qarşıda sağ və soldakı masaların ətrafında oturanlar var. Diqqətimi çəkirlər. Sağdakı masada kişi, qadın, bir uşaqları oturub. Soldakı masada kişi və qadın oturub. Sağ masadakı kişi sol masadakı qadına gözcü diqqət yetirir. Amma öz qadını, hiss olunur ki, qısqanc və deyingendir. Tez-tez ona baxır. Kişi də narahat baxışlarını gizlətməli olur. Qadın isə elə nəsə deyir, deyir; deyir, deyindir. Kişi dərinədən nəfəs alır. Səbrini basır. Sol masadakı qadın, bir himə bənddir ki, ağlasın. Özünü güclə saxlayıb. Hətta üzündəki əzələlər də gərilib, rəngi ala-ala olub, pərt olmuş adama bənzəyir. Bir əlinin barmaqları ilə digər əlinin barmaqlarını sıxır, açır. Sonra da əksinə. Çantasını götürür, açır, nəsə axtarırmış kimi edir. Başa düşürəm, bunu həyəcanını dağıtmaq üçün edir. Alınmır. Barmaqları da əsir, dodaqlarının küncükləri də. Yanındakı elə hey telefonla danışır. Dayanmadan danışır. Arada süfrədən nəsə götürür, ağızına atır, yeyə-yeyə danışır. Qadına qətiyyətlə diqqət yetirmədiyi, qadının da bundan dilxor olduğu görünür. Qadın hər nə etsə də, fikri elə sağ masadakı kişidədir. O da ona baxır. Kişi qəfil telefonla danışa-danışa ayağa qalxır və masadan aralanır. Qadın həyəcan içində sağ masadakı kişiye baxır. Orda qadın hələ də danışır. Vallah, o kişinin yerinə mənim burda ürəyim partlayır, hövsələm daralır. Nə zəhlətökən qadındır e. Uşağın əli stə-

kana dəyir, albalı şirəsi üstünə dağılır. Qadın uşağa acıqlanır. Kişi başını aşağı salıb narazı halda yelləyir. Qadın uşağın əlindən tutur, stuldan düşürür. Masadan aralanırlar. Arxalarınca baxıram. Ayaqyoluna tərəf gedirlər. Sağ masada tək qalan kişi ilə sol masada tək qalan qadın bir-birinə baxırlar. İkisinin də çox əzab çəkdiyi görünür. Qadının gözləri dolur. Masadan tez salfeti götürüb gözlərini silir. Baxışlarını ondan qaçırır. Qapıya tərəf baxır, sanki ərinin gəlib-gəlmədiyinə baxır. Tez də baxışlarını həmin kişiye tərəf yönəldir. Aydınır ki, əvvəl seviblər bir-birlərini, elə indi də. Amma nədənsə evlənməyiblər. Hərəsi bir başqa adamla ailə qurub və belə görünür ki, heç biri xoşbəxt deyil. Ya oğlan evli olub bu qızla rastlaşanda, artıq gec olub. Bu ola bilər. Çünki kişinin uşağı da var və daha çoxdan evli təəsüratı yaradır adamda. Qadın isə, məcə, uzaq başı bir neçə il olar evlidir. Uşaq da yoxdur. Başqa cür də ola bilər. Məsələn, subay vaxtı seviblər bir-birini, amma oğlanın anası deyib yox, xalan qızıyla evlənəcəksən, vəsalam. Ya da ki... Əşi, nə fərqi var? Əslində hər iki ailə bədbəxtədir də. Bunu başa düşmək üçün psixoloq olmağa ehtiyac yoxdur ki. Görünür. Bu arada kapuçinom da soyudu. Yenə də üzümü pəncərəyə söykəyirəm. Adamlar yenə də harasa tələsir. Kiməsə tələsir. Bir mən yox, bir mən yox. Darıxıram. Sənin üçün darıxıram. Amma yox, sənin üçün yox, səndən daha çox səninlə bir yerdə keçirdiyimiz anlar, söhbətlərimiz, gəzdiyimiz küçələr üçün darıxıram. Bilirsən, mən səni yox, dostumu itirmişəm. Bu daha ağırdır, daha ağırlıdır. Hər gün səhərdən-axşamacan danışıb-güldüyün, hər şeyini bölüşdüyün bir adamla birdən-birə kəlmə kəsməmək. Asan deyil, vallah, asan deyil. Elə çətindir ki. Gücüm də heç nəyə çatmır. Heç nəyə. İndi fikirləşirəm. Əslində, Bakı çox balaca şəhərdir. Hətta əl içi boydadı. Bəs bu qədər xatirə bu qədər qısa vaxtda harda toplandı, necə toplandı ürəyə? Hansı küçədən keçim? Hardan gedim, necə gedim ki, orda yadıma düşməyəsən? Mən sənə yad olmuşamsa, sən niyə yadımda olmalısən? Susuram. Sağ-sol masadakılar da gedib. Görəsən, necə getdilər? Qadınla kişi bir də nə vaxtsa hardasa görüşə biləcəklərmə? Eh. Nəyimə lazım? Pəncərədən baxıram. Hər iki üzde yağış yağır. Dərin nəfəs alıram. Qəfil qarşıma isti kapuçino dolu fincan qoyulur. Fincanı görüb təəccüblənirəm. Mən axı yenisini sifariş etməmişdim. Üzümü pəncərəyə söykəyib dilucu sifariş etmədiyimi deyirəm. Səndən sonra hər şeyə bax belə etinasız olmuşam.

Pəncərəyə başımı söykəyirəm. Adamlar yenə də harasa tələsir. Kiməsə tələsir. Heç bir səbəbsiz ayrılıq olmur. Və üz-üzə vidalaşmadan ayrılıq olmur. Və ümumiyyətlə, vidalaşmadan ayrılıq olmur. Gedişinin səbəbləri bəhanədir sadəcə. Bunu da darıxıb-darıxıb darıxmaqdan doyanandan sonra anladım. Pəncərəni gördümünə də, yığırınsan, bir mənşərə alınır. Topladım sənin səbəb qırıqlarını, pəncərədə "bəhanə" yazıldı. Sadəcə, həmin vaxt anlamamışdım. İndi hamısını başa düşürəm. Düşüncələrim də bir xeyli dəyişib səndən sonra. Pəncərədən başımı çəkəndə ofisiyantin hələ də fincanı götürmədiyini, hətta özünün də getmədiyini, daha doğrusu, kölgəsinin masama düşdüyünü görürəm. Və indi ruhumda bir təlatüm, bir qarışıqlıq, bir qiyamət qopur, gəl görəsən. "Gəl görəsən" deyəndə ki... Gəlmisən, görürsən...